

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

Pro Regno.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

OECONOMIA ORATIONIS.

16. Dissuadet à natura populi, qui est ίδιματα χυ-
ρυσίτων ζώων, animal morosum, intractabile,
præceps, inops consilii, torrentis fluvio simile. Plato

etiam definit, animal, Cάκτανον, ὀμνόν, ἀποιδυ-
τον, animal inuidum, crudele, iugo disciplina exolu-
tum.

ORATIO DARI.

Ex eodem ibidem.

Argumentum.

Tertio loco sententiam dixit Darius, qua regium Imperium probat. Præstare enim alijs graui-
tate, stabilitate, commoditate regenda reipublica.

PRO REGNO.

Μοι τὰ μὲν εἶπε Μεγαβύζης, ἐς τὸ πλῆ-
θος ἔχοντα, δοκεῖ ὀρθῶς λέγειν· τὰ δὲ ἐς
ὀλιγαρχίαν, ὅτε ὀρθῶς, πρὶν γὰρ προ-
κειμένων, ἔπαντων ἵ λέγω ἀρίστων ὄντων, δὴ
μὴ τε ἀρίστου, καὶ ὀλιγαρχίας, καὶ μοναρχίας, πολ-
λῶ τῷτο προίχεν λέγειν. ἀνδρῶς γὰρ ἐνὸς τῷ ἀ-
ρίστου οὐδὲν ἀμεινον ἀν φαίνειν. γνώμη γὰρ τοιαύ-
τη χρεώδης· ἔστι βροτῶν ἀν ἀμώμητος τῷ
πλήθει, σιγατοῦ ἀν βελιόματα ἐπὶ δυσμε-
νεῶς ἀνδρας ἔτιω μάλιστα.

Εν δὲ ὀλιγαρχίᾳ, πολλοῖσι ἀρετὴν ἐπα-
σχέσει ἐς τὸ κοινόν, ἔχθρα ἴδια ἰσχυρὰ φιλεῖ
ἐγγίνεσθαι· αὐτῶν γὰρ ἕκαστος βελιόμητος
κορυφαῖος εἶται, γνώμησι τε νικᾷ. ἔχθρα
μεγάλα ἀλλήλοισι ἀπικνεύονται, ἔξωρ σάτιες
ἐγγίνονται, ἐκ δὲ τῶν σάσεων, φόνος· ἐκ τῷ φόνου,
ἀπέθῃ ἐς μαμαρχίαν. καὶ τῷτο δὲ
δεινὸν ἴσον ἐστὶ τῷτο ἀριστον. δὴ μὲν τε αὖ ἀρ-
χόντος, ἀδύνατα, μὴ αὖ ἐγκύτητα ἐγγίνεσθαι
κατόνητος τοῖναυ ἐγγενεσθῆναι ἐς τὰ κοινὰ,
ἐχθρα μὲν ὅτε ἐγγίνεται τοῖσι, φιλία δὲ ἰσχυ-
ροῦ. αἱ γὰρ ἐγκύτεις τὰ κοινὰ, συγκρούσαν-
τες ποῦσι. τῷτο δὲ τοιαῦτο γίνεται, ἐς δὲ ἀν-
προσὰς ἐς τῷ δήμου, ταῦς τοιαύτους παύση,
ἐκ τῷ αὐτοῦ, διαμάζεται αὐτοῦ ἢ ὑπὸ τῷ δή-
μῳ. διαμάζεται αὐτοῦ δὲ ἀν ἐν ἐπὶ μού-

AT mihi, qua Megabyzus de statu domi-
natus popularis dixit, recte dicta esse vi-
dentur: At qua de paucorum dominatu,
non item. Si enim tres proponantur status,
quorum vnusquisque suo in genere sit præ-
stantissimus, dominatus populi, paucorum do-
minatus, & vnus, hunc longè antecellere di-
co: viri enim quopiam optimo nihil vtilius
comperiri queat. Eo siquidem animo prædi-
tus, populo ita præterit, vt in nullam reprehensionem
incurrat, & consilia hostis minime enuntientur.

At verò paucorum in dominatu, quum in
commune singuli virtutis suæ specimen ede-
re conantur, tunc graues inimicitia concipiū-
tur, dam enim quisque caput esse, & primum
suam sententiam locum obrinere cupit, in
graues inimicitias incidunt, ex quibus sedi-
tiones oriuntur, ex his autem homicidia: tan-
demque per hæc, ad vnus dominatum deueni-
tur, vnde hunc statum longè esse præstan-
tissimum apparet. Nam contra, si penes popu-
lum sit imperium, fieri nullo modo potest,
quin interueniat improbitas. At quum admi-
nistratiōi reipublicæ interuenit improbitas,
non inimicitia, sed firmæ amicitia gignun-
tur. Quoniam, qui se improbè in Reipublicæ
administratiōe gerunt, alij aliorum im-
probitatem celant. Id autem tantisper fit,
dum aliquis potestatem in populum adeptus,
tales homines comperuerit. Quas ob-
res.

Aristocrati-
a vitia.

ναρχῶν ἕκαστος, καὶ ἐν τῷτῷ δηλοῖ καὶ αὐτῷ, ὡς ἢ μοναρχίᾳ κράτιστον. ἐν δὲ ἐπὶ πάντα σολ- λαβόντα εἰπέμ, κότεν ἡμῖν ἐλευθερίᾳ ἐγένε- το, καὶ τευ δόντῳ; κότερα παρὰ τῷ δήμῳ, ἢ ολιγαρχίᾳ, ἢ ματαιάρχου; ἔχω τοίνυν γνώ- μιν, ἡμῶν ἐλευθερωθέντας διὰ ἓνα ἄνδρα, τὸ τοιοῦτο περιστέλλειν. χάρις τε τοῦτο, πα- τῆρις νόμους μὴ λυέειν. ἔχοντας εἶ, οὐ γὰρ ε- μείνορι.

res illum suscipit etiam, & pretio habet popu- lus. Dum autem in pretio est, euadit repute dominator omnium. Quo facto, & hic vnus dominatur, statum omnium esse optimum declarat, atque vt vno verbo omnia comple- ctar, vnde & cuius munere libertatem habemus? à populone, an à paucorum, an ab vnus dominatu? Quum igitur vnus vni opera lib- ertatem consequuti sumus, hunc dominatus vnus vni statum nobis amplectendum, tuc- dumque cenfeo, ac preterea minime commit- tendum, vt patrias leges, quæ bonæ sunt, labef- factemus: minime enim hoc expedit.

O E C O N O M I A O R A T I O N I S.

- I. Vnius optimi imperium praestantissimum, Eius βασιλεία, εἰς κοίραν ἔσω, Iuxta Homerum, Iliad. 2. & Aristotelem lib. 8. Ethic. cap. 10. Ἀριστὸν ἢ ἐκείλινα.
- II. Confirmat, referendo Oligarchiam, vt dissen- sionibus obnoxiam, & quibus infinita mala pullu- lant.
- III. Contra magna est monarchia utilitas. Natura commenta est regem, quod & ex alijs a- nimalibus licet cognoscere. Senec. l. 1. de Clementia, Apes sine rege esse non possunt, vt scribit Plinius l. 2. natur. histor. c. 17. Grus vnum auctem, quem se-

quiritur, eligunt, Arist. l. 1. de hist. anim. c. 1. ἄριστος ἢ τοσοῦτος καὶ δικαιοτέρα μοναρχία, ὅσῳ πλεονέξωι. Monarchia politica optima ἔστιν ἓνος ἀνδρός γνώμη προσέχεν τοῖς νόμοις, μάλ- λον ἢ πολλῶν καὶ παντοδαπῶν διατάξεω, ἢ ἐξ ἑκαστοῦ ἀρεσκειν, Tanto iustior, & mitior monarchia, quanto facilius est vnus, quam multis morem gerere (inquit Isocrates ad Nicoclem) Nulla fides regni sociis, omnisque potestas Impatiens consortis erit. Lucan. l. 1.

MARCI ANTONINI ORATIO AD PROCERES, QVA filium Imperatorem renuntiat, & commendat.

Ex Herodiano. Argumentum.

Marcus Antoninus Imperator, quum ex graui morbo decumberet, nec se procul à vita exitu ab- esse intelligeret, amicos conuocauit. Ad eos, quum conuenissent, hac oratione est vsus, hysque, quum lubricas adolescentia vias, & in ea aetate periculi plenam esse potentiam ostendisset, filium commen- dauit.

Aχθῶσαι μὲν ὁμᾶς ἐφ' οἷς ὀρεῖτέ με δια- κείδημον, θαυμασὸν οὐδέμ' φύσει τε γὰρ τὸ ἀνδρώπινον ἐλευθὸν ἐν ταῖς τῶν ὁμο- φύλων συμφοραῖς, τὰ τε δεινὰ ὑπὸ τῆν εὐψιν πετόντα οἶκρον προχλαῖται μεί- ζονα. ἔμοι δὲ καὶ πλέον ὑπάρχειμι παρ'

Dolere vos, atque angī, quum ita me affe- ctum contemplanini, minime miran- dum. Quippe humanum est humanis cas- bus ingemiscere, multoque magis misericor- diam pouocant, quæ oculis vsurpamus; Ca- terum peculiaris nobiscum nostra ratio est. Nam de meī erga vos animi conscientia, mutuum spero à vobis, quasi meo iure bene- uolen.